

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

Ο ΕΡΩΣ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΑ ΝΕΓΚΡΙ

(Από τ' «Απομνημονεύματα» της μεγάλης γείσης του κινηματογράφου)

ΝΑ βράδυ του Ίουνιου, περαστική τότε από τη Γενεύη, μπήκα τυχαίως σ' ένα μικρό καφενείο, που μοι' έκανε έντυπωσι με την παράξενη εμφάνισή του. Έκανε τρομερή ζέστη εκείνη τη μέρα, ή αθούσα του κέντρου ήταν γεμάτη από καπνούς και δομή ιδρώτος, και ο καταστηματάρχης, ο κ. Ζύλ, πγαυνοεργότανε. Ξεφούσαντας και σκουπίζοντας διαρκώς το μέτωπο του... Όσοσο, έγω ήμου ευχαριστημένη από την τύχη μου. Την εποχή εκείνη εργαζόμουνο στο Αυτόκρατορικό θέατρο της Βαρσοβίας και για πρώτη φορά στη ζωή μου παρουσιάζόταν ή εύκαρία να πάω να περάσω κι' έγω τις διακοπές μου στο εξωτερικό, όπως ή μεγάλες θεατρίνες...

Η πελατεία του κέντρου άπετελείτο από μιά παρέα φοιτητών που συζητούσαν σε ζωηρό τόνο, αδειάζοντας άλλοεπάλλεια ποτήρια μπύρας, από μερικούς καλοθερμενούς άστους, που κάρπυζαν με άπερίγραπτη ήδονή πίτες μακρές ένα μέτρο και από μερικούς νέους και νέες, κακοντυμένους δλους, με πρόσωπο χλωμό, με χειρονομίες δειλές και αθέβαιες, άλλα και με μάτια που γυάλιζαν μ' άουνηθιστή λάμψη... Άν και βρισκόμουνο λίγο καιρό μονάχα στη Γενεύη, δέν δυσκολούτηκα να καταλάβω ότι οι ύποπτοι εκείνοι τύποι ήσαν άναρχικοί, σοσιαλιστά, κομμουνιστά—κοινωνικοί άνατροπείς με δυό λόγια, άθρωποι κυνηγημένοι, που άναγκάστηκαν να ζητήσουν καταφύγιο στην πρωτεύουσα της Έλβετίας, για να μη τους πάσουν στον τόπο τους και τους ρίξουν στη φυλακή... Πρέπει τώρα να σας πω ότι και ο καταστηματάρχης ήταν κι' αυτός «ουπαθών» κομμουνιστής...

Στο διπλανό μου τραπέζι καθότανε ένας τέτοιος τύπος. Σκυμμένος σε μία χαρτιά, που γέμιζαν δλο σχεδόν το μάρμαρο, έγραφε, έγραφε διαρκώς, χωρίς να προσέχει τί γίνεται γύρω του...

Έφαγα κι' έτοιμαζόμουνο να φωνάξω το γκαρσόνι και να πληρώσω, όταν, ξαφνικά, άνοιξε ή πόρτα του καφενείου και μπήκε μέσα ένας νέος δεκαοχτώ περίπου χρόνων. Φορούσε ένα μπαλωμένο ελαφρό παλτό και τά χαρακτηριστικά του προσώπου του ήσαν παραμορφωμένα από τόν «όνο και την άγωνία.

Τό παλληκάρι αυτό έκανε μερικά βήματα κι' έπεσε σε μία καρέκλα. Όλον τά βλέμματά έστράφησαν άμέσως προς τό μέρος του, γιατί δλοι κατάλαβαν ότι κάτι έξαιρετικό και άουνηθιστο έπρόκειτο να σουβή. Πράγματι, πριν περάσει πολλή ώρα, ο νέος αυτός, άφου τό κάκου δοκίμασε να πλησιάσει στα χείλη του με τά τρεμάμενα χέρια τό φλυτζάνι τόν καφέ που τό πρόσφερε ο κ. Ζύλ, έπεσε ξαφνικά κάτω από την καρέκλα... Μιά κραυγή «ρόμο βγήκε από τά χείλη δλων τών παρισταμένων, κανεις όμως δέν ήσκηώθηκε να βοηθήσει

το δυστυχισμένο τό νέο... Μονάχα ο διπλανός μου παρόρτησε τό γράψιμο κι' έτρεξε να σηκώση στην άγκαλιά και τό άναίσθητο παλληκάρι.

—Άουτία! τόν άκουσαν να ψιθυρίζη.

Μερικοί πελάται έτρεξαν να προσφέρουν τή βοήθειά τους. Μά ο άγνωστος τούς σταμάτησε με μια χειρονομία γεμάτη μεγαλοπρέπεια.

—Περιτόν! έπτε. Είνε πολύ άργά.

Τά γκαρσόνια σκέπασαν μ' ένα τραπεζομάντηλο τό νεκρό και τόν μετέφεραν στο ιδιαίτερο διαμέρισμα

του καταστηματάρχου. Οι πελάται άρχισαν να σχολιάζουν τόν ξαφνικό αυτόν θάνατο...

—Άουτία!.. έπανέλαβα μηχανικά.

Και τά μάτια μου πλημμύρισαν δάκρυα, χωρίς να τό καταλάβω.

Ο διπλανός μου ξανακάθησε—έπεσε, μάλλον, βαρεία—στην καρέκλα του, μάζεψε τά χαρτιά του από τό τραπέζι και, πλησιάζοντας τό καθισμά του πιο κοντά στο δικό μου, μου έπτε Ρωσικά:

—Μή κλαίτε γι' αυτόν! Δέν πρέπει να τόν λυπούαστε... Έπαυσε πειά να ύποφέρη... Τελειώσαν πειά δλα τά βζσανά του... Συχνά, πολύ συχνά, ο θάνατος έινε πιο ευεργετικός και από τή ζωή... Τό δυστυχισμένο αυτό παλληκάρι πέθανε κάθε μέρα από τή πείνα... Καλύτερα που τόν πήρε ο Χάρος μιά και καλή...

—Μά, δέν μπορώ να καταλάβω, φώναξα, πώς είναι δυνατό να πεθαίνουνο άθρωποι της χείρας, άφου υπάρχουν γύρω μας τόσα τρόφιμα και τόσοι χριστιανοί, πρόθυμοι να βοηθήσουν ένα πάσχοντα άδελφό τους!..

Ο άγνωστος συνομιλητής μου κούνησε μελαγχολικά τό παράξενο Μογγολικό κεφάλι του.

—Είστε πολύ νέα άκόμα, ψιθύρισε, και δέν μπορείτε να καταλάβετε πόσο σκληρόκαρδη είναι αυτή ή άθρωπότης που ίσχυρίζεται ότι λατρεύει τό Θεό της Άγάπης. Μπορείτε ώστόσο να άναλογισθήτε τόν άθρωπονο πόνο, γιατί φαίναστε προικισμένη με τό δώρο της φαντασίας...

Και ο διπλανός μου, άφου μου έπτε αυτά, σηκώθηκε να φύγη.

—Έλπίζω να ξαναϊδωθούμε! συνέχισε με άπότομο ύφος. Ονομάζομαι Λένιν.

Ξαναπήγα πολλές φορές σε κείνο τό καφενείο, χωρίς όμως να συναντήσω τόν παράξενο Ρώσο πελάτη. Τέλος, ένα βράδυ—είχαν περάσει τέσσερες περίπου βδομάδες άπό τότε που πρωτογνωριστήκαμε—τόν είδα να μπαίνει στο καφενείο, να με πλησιάζη και να μου ζητάη τήν άδεια να καθήση δίπλα μου... Δέν του έφερα τήν παραμικρή αντίρρηση, γιατί ο Λένιν ήταν από τους άνθρώπους εκείνους που σου επιβάλλονται από τήν πρώτη στιγμή τής γνωριμαίας τους, που σε μαγνητίζουν με τή ρωμάελα προσωπικότητά τους.

Στό διάστημα του καλοκαιριού, στα 1914, μου δόθηκε ή εύκαιρία να γνωρίσω πολύ καλά τό Βλαδιμηρο «Ιλις Ουλιάνωφ ή Λένιν.

Άνταμώνανε κάθε βράδυ τόν μικρό καφενείο του κ. Ζύλ και μέναμε μαζί, κουβεντιάζοντας, ως άργά τή νύχτα, ενώ ο καταστηματάρχης λαγοκοιμότανε στον πάγκο του.

Ο Λένιν μου εξιστορούσε τή θλιβερή ζωή του, τούς έπαναστατικούς άγώνες του, έπεικόδια από τήν πολιταρχική σταδιοδρομία του. Και διαρκώς μου έπαλελαμβανε τή φράσι ότι δέν ήταν διατεθειμένος να καταθάλη τήν παραμικρή προσπάθεια για να έργαστη και να κάνουν λεπτά «ο άστός και ο κεφαλαιοκράτης»...

Τά λόγια αυτά του Λένιν εύρισκαν βαθεία άπήχη στην καρδιά μου, γιατί μου θυμίζαν άρισμένα περιστατικά από τά παιδικά μου χρόνια— και μιά οικογενειακή μου τραγωδία...

Ξανάθλεπα τόν εαυτό μου μικρό κοριτσάκι, με μακρές πλεξίδες, καθισμένο στα γόνατα τού πατέρα μου, στον κήφο τού σπιτιού μας... Ο πατέρας μου, ο όποιος ήταν τότε Πολωνός έπαναστάτης κατά τής Ρωσίας, προσπαθούσε να μου μεταδώση τόν ένθουσιασμό του

Ο Λένιν και ή Πόλα Νέγκρι, τήν εποχή που γνωρίστηκαν στη Γενεύη

για την ελευθερία :

-Σήμερα, είμαστε σκλάβοι, παιδί μου! μου έλεγε. Αύριο, όμως, θα είμαστε και μείς ελεύθεροι! Κι' εσύ, μικρή μου, θα γνωρίσης πιά εύτυχισμένες μέρες... 'Η πατρίδα μας θα γίνη δόκλιχη δική μας, θ' αήκη σέ μας και όχι στους ξένους...

-Υστερα, όμως, από λίγο καιρό, μερικοί Ρώσοι στρατιώτες παήσαν στο σπίτι μας... Ποτέ δεν θα ξεχάσω τὰ ξεφωνητά τών υπηρετών, τὰ κλάματα τής μητέρας μου, καί τὰ βραχίνα γέλια τών Κοζάκων... Καί όταν είδα τους κακούς εκείνους ανθρώπους να παίρνουν μαζί τους τόν πατέρα μου, χωρίς να μ' άφηνουν να τόν φιλήσω για τελευταία φορά, έπεσα άναίσθητη στην άγκαλιά τής μητέρας μου...

Μιά νύχτα—δέν ξέρω πεία ούτε έγω πόσος καιρός πέρασε άπό τότε που γάσαμε τόν πατέρα άπό τό σπίτι—μέ ξύπνησε μία θεία μου καί μ' έντυσε βιαστικά.

-Έλα, παιδί μου, ν' άποχαιρητήσης τόν πατέρα σου! μου είπε.

- Πού θά πάη ό μπαμπάς, θεία;
- Τόν πάνε, παιδί μου, τόν πάνε στη Σιθρία!..
- Τόσο μακριά! Καί γιατί;
- Γιατί έπανεσιάτησε κατά του Τούρου... Τό Στρατοδείο τόν καταδίκασε να πέρση πολλά χρόνια στά κάτεργα τής Σιθρίας...

-Ακολούθησα, άμίλητη, τή θεία μου... Μπήκαμε σ' ένα μεγάλο καί θαρό κτίριο, πέρασαμε άπό άτελείωτους διαδρόμους, πού τούς φώτιζαν πένθιμα μερικές δάδες, τοποθετημένες έδώ καί κεί, καί, τέλος, μπήκαμε σ' ένα μεγάλο δωμάτιο, χωρισμένο στά δύο άπό ένα καγκελόφραγο παραπέτασμα. Καί άλλες γυναικές, καί άλλα παιδιά ήσαν συγκεντρωμένα εκεί, άποχαρητώντας τούς γνωστούς των, πού βρισκότουσαν πίσω άπό τὰ κόνκελα...

-Μπαμπά!... φώναξα, όταν άναγνώρισα τόν πατέρα μου σ' ένα άγρό καί άξούριο κατάδικο, δεμένο χειροπόδαρα μ' αλυσίδες...

Ό πατέρας μου με τίλησισε, σήκωσε με κόπο τό χέρι του, τό πέρασε μέσα άπό τὰ κάγκελα καί με χάθηκε στο κεφαλι.

-Νά θυμάσαι τὰ λόγια μου, παιδί μου! μου είπε.

"Ένας Κοζάκος τόν πλησίωσε καί τόν τράβηξε άπότομα πίσω, ένδ έγω έκλαιγα καί ούρλιαξα, ζητώντας να φιλήσω για τελευταία φορά τόν πατέρα μου...

Δέν τόν ξανάδα τόν πατέρα μου!.. Τά χρόνια πενούσανε καί ή μητέρα μου έπαφε πεία να μου μιλήη γι' αυτόν... 'Αργότερα, όταν μεγάλωσα, κατάλαβα ότι ή μητέρα μου δέν σωφρούσε τό συζυγό της για τις έπαναστατικές του ιδέες, άφού αυτές έγιναν ή άφορμή της δυστυχίας μας... Δέν μπορώ να κατηγορήσω τή μητέρα μου γι' αυτά τὰ αίσθημά της... Είνε μία μεγάλη άλθιεια ότι έμεις ή γυναικές λιποψυχούμε εύκολα...

Μία μέρα, ή μικρή 'Απολόνια Σαλίη έγινε ή Πόλα Νέγκρη, ή μεγάλη ήθοποιός τού κινηματογράφου... Τά φίλη πού γυρίζα στο Βερολίνο, έπροβάλλοντο σ' όλα τὰ μέρη του κόσμου, καί σ' αυτήν άκόμα τή Σιθρία... "Ένας άπό τούς καταδίκους, πού άρροπεθάναι στη «Λευκή Κόλαση», μόλις έμαθε ότι έπρόκειτο να προβληθή μία ταινία με πρωταγωνίστρια μία Πολωνίδα, ζήτησε άπό τό διοικητή τών φυλακών τήν άδεια να πάη στόν κινηματογράφο να δη τή συμπατριωτίδα του... Ό διοικητής δέν τού άρνήθηκε τή χάρι, έπειδή ό Πολωνός αυτός καταδικος δέν είχε δώσει ποτέ άφορμή παρανόων.

"Υστερ' άπό ένα μήνα, ένας συγκατάδικος του Πολωνού—του πατέρα μου, καθώς θα κατάλαβε ό άναγνωστής!—μου έστειλε ένα γράμμα, με τό όποιο με πληροφορούσε ότι ό μπαμπάς μου μόλις άνεγνώρισε στην δόθνη τὰ χαρακτηριστικά μου, έπαθε συγκοπή τής καρδιάς άπό τή χαρά καί τή συγκίνησή του, κι' έμεινε νεκρός στόν τόπο!..

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η δειλή έρωτική έξομολόγησι του Λένιν προς τήν Πόλα Νέγκρη.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Δέν υπάρχει κούνη χωρίς προλήψεις, όπως δέν υπάρχει γεωμετρία χωρίς αξιώματα.

Τά δάκρυα τών κληρονόμων, δέν είνε παρά γέλια κάτω άπό μάσκα.

Η ευγένεια στοιχίζει λίγο καί χρησιμεύει πολύ.

Κα Λαμπέρ

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ 'ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ'

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ό Στραβόνου κι' έ μαθητής του. Τό χρημα μέτρον έλων τών άξίων. Ό λέρδες Τούλιν καί τι μελλούσαι γενεαί. Ένα χριτωμένο έπεισίδει στη Βελία τών Λέρδων. Ό βασιλεύς 'Αλέξάνδρος καί ή δημοκρατία. Καί κατ' άναζαγο μεταξύ του Βασιλέως καί Γεωργίου καί του Φιλάρετου. Ό βασιλεύς 'Αλέξάνδρος για τ...έπαγγελμα τού βασιλέως, κτλ. κτλ....

Ό διάσημος μουσικολογιστής Στραβόνου απάντησε μία μέρα ένεν μαθητή του, ό όποιος, εργαζομενος στην 'Αμερική, έκανε τήν τάχη του. Ό μαθητής έλήθησε με πολύν ασθεασμό τόν Στραβόνου.

—Μαίτε, του είπε, ήβη να σας ύπεβάλω τὰ σόβη μου.

—Πόσα κερδίζεις τό χρόνο; τόν ρώτησε, αντί άλλης απαντήσεως, ό Στραβόνου.

—Ακούσεις περίου χιλιάδες δολάρια τό χρόνο, μαίτε.

—Έν τωαύτη περιπτώσει, έγω πρότει να σου ύπεβάλω τὰ σόβη μου.

Στόν άδων πού ζώει τό χορμα είνε τό μέτρον όλων τών άξίων. Κερδίζεις δεκατάσια άπό μένα. 'Αρα είσαι μουσικός καλύτερος άπό μένα!...

Στην 'Αγγλική Βουλή τών Λόρδων, ό λόρδος Τούλιν διαμαρτύρητο τελευταία ζοησιό έναντίον τής απήσεως τής τιμής τού ήλεκτροικού ρεύματος, ή όποία ήβηθη διά τής άπεισεσον διαφορών έργων.

—Για να γίνων αυτά τὰ έργα, είπε, θα πέρσουν τόσα χρόνια, ώστε έμεις πού θα τὰ πληρώσουμε δέν θα ζώειμε για να τ' απολαύσομε...

—Έτσι είνε, του απάντησε ό ύποκόπος τών Οξονοικάνων, άλλα είνε καλύτερον μας να φροντίσομε για τας μελλούσας γενεάς...

—'Ηθέλα να ξέρω, άκούραζε τότε ό λόρδος Τούλιν, τι έκαναν ή...μελλούσες γενεαί για μιά...

Μιά ό ύποκόπος δέν μπόρεσε ν' απαντήση άπό τὰ πολλά...γέλια!

Ό βασιλεύς του Βελγίου 'Αλβέρτος, πού έπαιε τελευταία θύνα δυναστεύματος, ήταν άπολυτοτατος στός τρόπους καί άνεκδοτατάς.

Μία μέρα ό σοσιαλιστής ύποκόπος κ. Βαντερβέλτε, ό όποιος, σκεπής πως τις άρχες του, ήταν χορηγόμενος ύπερ της Δημοκρατίας, είπε στόν 'Αλβέρτο :

—Μεγαλειότατε, έσεις θα γύνασσε ό καλύτερος πρόεδρος Δημοκρατίας...

—Μα! άπάντησε, χωρίς καθόλου να θυμώση, ό βασιλεύς 'Αλβέρτος. Θάωων άλλων εγχαριστημένους να γίνω ένας καλός πολίτης!...

Ό παραπάνω διάλογος θυμίζει ένα σχετικό άνεκδοτο τού άειμνήστου βασιλέως τής 'Ελλάδος Γεωργίου του Α', με τόν άειμνήστον επίσης Γεωργίου Φιλάρετου.

Ό Φιλάρετος ήταν σφόδρα δημοκρατικός. Κάποτε, ως ύποκόπος τής Διακοσύνης, συνεργάσθηκε με τόν βασιλιά Γεωργίου, προσπάθησε να τόν πείση ότι ή Δημοκρατία είνε τό καλύτερο πολιτεία.

—Καίμενε Φιλάρε, του είπε στο τέλος ό Γεωργίου Α', τι νομίζεις; Καί Δημοκρατία άν γίνει καί βασιλεύς έσύ κι' έγω ύποσηρήριότη, έγω πάλι θα εκλεγώ πρόεδρος!...

Στά 1918, ό άποθανών βασιλεύς του Βελγίου 'Αλβέρτος έδέχθη στο Παρίσι τούς συντάκτας τών Γαλλικών δημοκρίτων καί τούς κράτησε πολλήν ώρα, απαντώντας στις έρωτήσεις πού πού ύπεβάλαν. Στο τέλος, μάλιστα, τούς ρώτησε κι' αυτός για τὰ δικιά τους, για τό επάγγελμά τους. Οι συντάκτα πού περιέγραφον τις σκληρές συνθήκες τής ζώης τους καί τις δυσκολίες τού άχαριστού επάγγελματός τους.

Ό βασιλεύς 'Αλβέρτος χαμογέλασε.

—Μά νομίζετε, παιδιά, τους είπε, πως καί ή ζωή τών βασιλέων είνε ρόδινος; Μήπως δέν έχει καί τό βασιλικό επάγγελμα τις δυσκολίες του;

Στόν παγκόσμιο πόλεμο ό βασιλεύς 'Αλβέρτος σμενερσίθη τόν πού το έθνησε τον καί άλλες τις κακοτυχίες τού στρατού του.

Μία φλογερή καλοναυατική μέρα δέν έξευάτισε από τὰ χωραώματα. Έδαφους φρεσά καί τὰ παγοίρια τών στρατιωτών ήσαν όλα άδεια.

Κάποιος στρατιώτης, βλέποντας έξωρα ένα άλογο να πίνη από έναν κούνο νερό, πήγε να τό δώση, γιά να γεμισθί τό παγοίρι του καί να τό δώση στόν βασιλιά.

—Άφησε τό ταλαίπωρο ζώο να πη, του είπε ό βασιλεύς 'Αλβέρτος, σμυρατώντας τόν στρατιώτη. "Πως να διψή καί να ύποφέρει περισσότερο άπό μένα!

Καί άφού έπαι καί χόρτασε τό άλογο, τότε ό βασιλεύς έσκυψε τό κεφάλι του, στόν ίδιο κούνο μέσα, καί έπενε δύο νερό εγένε άπομείνει!...

